

voice.¹ And it is said: I will bring them to My holy mountain and make them rejoice in My house of prayer; their burnt-offerings and their sacrifices shall be favorably accepted upon My altar, for My house shall be called a house of prayer for all the nations.²

לעולם A man should forever be God-fearing in the innermost recesses of his heart, acknowledge the truth, and speak the truth in his heart. Let him rise early and say:

רבון Master of all worlds! It is not because of our own righteousness that we present our supplications before You, but because of Your abounding mercies. What are we? What is our life? What is our kindness? What is our righteousness? What is our strength? What is our might? What can we say to You, Lord our God and God of our fathers? Are not all the mighty men as nothing before You, the men of renown as though they had never been, the wise as if without knowledge, and the men of understanding as if devoid of intelligence? For most of their deeds are naught, and the days of their lives are vanity before You. The pre-eminence of man over beast is naught, for all is vanity³ — except the pure soul which is destined to give an accounting before the Throne of Your Glory. All the nations are as nothing before You, as it is written: The nations are as a drop from a bucket; considered no more than dust upon the scales! Behold, the isles are like the flying dust.⁴

אבל But we are Your nation, the people of Your covenant, the children of Abraham Your beloved, to whom You swore on Mount Moriah;⁵ the descendants of Isaac, his only son who was bound upon the altar;⁶ the community of Jacob, Your first-born,⁷ whose name You called Israel⁸ and Yeshurun⁹ because of Your love for him and Your delight in him.

Micah 7:18-20. 2. Isaiah 56:7. 3. Ecclesiastes 3:19. 4. Isaiah 40:15. 5. Genesis 22:10-18. 6. Ibid. 22:1-13. 7. Exodus 4:22. Genesis Rabba 63:8. Rashi, Genesis 25:26. 8. Genesis 35:10. 9. V. Isaiah 44:2. Deuteronomy 32:26. Ramban, Deuteronomy 7:12.

תפלת השחר

16

מִתְחַלְחֵל וְנִשְׁתַּחֲוֶה אֵל הַר קְדֹשִׁי וְשִׁמְחוֹתָיו בְּבֵית הַפָּקִידִי, עַל חַיֵּינוּ
וְנִכְחֵתָם לִקְדוֹשׁ עַל מִנְהֹגוֹ, כִּי בֵיתוֹ בֵּית הַפָּקִידִי, וְקָרָא קִדְשׁ הַעֲשִׂים:
לְעוֹלָם וְהָאֵלִים יִרְאֵם וְהָאֲשֵׁרִים בְּמִתְרָם, וּמִתְרָה עַל הָאֱלֹהִים,
וְדוֹבֵר אֲמִתּוֹ בְּלִבָּם וְשִׁפְפֵם וְיֵאמֹר:

רַבּוֹן כִּי הָעוֹלָמִים, לֹא עַל צְדִיקוֹתֵינוּ אֶנְחֵנוּ
כַּפָּרִיִּים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל רַחֲמֶיךָ
הִרְבִּים. מִה אֲנִי, מִה חַיֵּינוּ, מִה חֲסִידֵנוּ, מִה
צְדִיקֵנוּ מִה פִּיחֵנוּ, מִה גְבוּרָתֵנוּ. מִה נֶאֱמַר לְפָנֶיךָ
יִי אֱלֹהֵינוּ וְאַלֵּי אֲבוֹתֵינוּ הִלָּל כְּהַגְבֹּרִים כְּאֵין
לְפָנֶיךָ, וְאַלֵּי הָאֵלִים כְּלֹא חֵזוּ, וְהַכְמוּם כְּכֹל
מִדָּע, וְגִבּוֹרִים כְּכֹל הַשֹּׁפָר, כִּי רַחֵם מַעֲשֵׂיךָ
תִּמְדוּ, וְיִמְי חַיִּים הִבֵּר לְפָנֶיךָ, וּמִוֹתֵר הָאָדָם
מִזֵּן הַפְּרִמָּה אֵין, כִּי הִלֵּל הִבֵּר: לְכֹר הַנְּשֻׁמָּה
הַפְּרִמָּה שְׂחִיָּא עֲתִידָה לְהֵן דִּין וְהַשְׁבּוֹן לְפָנֶי
כְּפִסָּא כְּבוֹדָךָ. וְכָל הַגּוֹיִם כְּאֵין נִגְדָךְ. שְׁנֵי אֲמֹר
דִּין גּוֹיִם כְּמֹר מִדָּלִי וְכִשְׂרָק מֵאֲוָנִים מִדִּשְׁבוֹ,
דִּין אֲוִים כְּדֹק וְסוֹל:

אֲבָל אֶנְחֵנוּ עֲפֹךְ בְּנֵי בְרִיתְךָ, בְּנֵי אֲבִרָתִים אֲדִבְךָ,
שְׁנֵי שְׂבָעָתָ לֹא בְּהַר הַמִּזְבֵּיחַ, וְדַע: יִצְחָק וְיִחִיד,
שְׁנֵי עֲבָד עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּיחַ; עֲבָדָה יִצְחָק בְּנִי
בְּבוֹרָה, שְׁמִי הַבְּרָכָה אֲוִתָּא וּמִשְׁחֵי הַבְּרָכָה לְשִׁשְׁחֵי הַבְּרָכָה,
כֹּה, קָרָאתָ אֶת שְׁמִי: יִשְׂרָאֵל וְיִשְׂרָאֵן.

לפסוק

מִתְחַלְחֵל (א) שְׁחִיָּא נִיזוּ בִּי (ב) חֲתִיבָה שִׁכְרָא עַד אֲמִירָה: (ג) קוֹלָתָא בִּי שְׁחִיָּא עַד:

לפיכך Therefore, it is incumbent upon us to thank, praise and glorify You, to bless, to sanctify and to offer praise and thanksgiving to Your Name. Fortunate are we! How good is our portion, how pleasant our lot, and how beautiful our heritage! Fortunate are we who, early in the morning and in the evening, twice each day, declare:

שמע Hear, O Israel, the Lord is our God, the Lord is One.¹

ברוך Blessed be the name of the glory of His kingdom forever and ever.²

ואהבת You shall love the Lord your God with all your heart, with all your soul, and with all your might. And these words which I command you today, shall be upon your heart. You shall teach them thoroughly to your children, and you shall speak of them when you sit in your house and when you walk on the road, when you lie down and when you rise. You shall bind them as a sign upon your hand, and they shall be for a reminder between your eyes. And you shall write them upon the doorposts of your house and upon your gates.³

אתה You were [the same] before the world was created; You are [the same] since the world has been created. You are the same in this world; You are the same in the World to Come. Sanctify Your Name in Your world upon the people who hallow Your Name. Through Your salvation, our King, raise and exalt our strength, and deliver us

1. Deuteronomy 6:4. 2. Pesachim 56a. Deuteronomy Rabbah 2:31, 35, 36... 3. Deuteronomy 6:5-9.

וְפִיכֶךְ אֲנִינֶנּוּ הַיָּדִים לְהַדוֹת לָךְ, וְלִשְׁבַּחְךָ
וּלְפָאֲדָךְ* וּלְבָרָךְ* וּלְהַלְלֶנּוּ שִׁבְחָה
וְהוֹדִיָּה לְשִׁמְךָ. אֲשִׁירֶנּוּ, מִדָּה פֹזֵב הַלְלָנוּ,
וּמִדָּה נִעִים נִוְרָלָנוּ, וּמִדָּה יָפָה יִשְׁתַּחֲוֶנּוּ; אֲשִׁירֶנּוּ,
שִׁאֲנֵנוּ מִיִּשְׁבֵּי מִזְמוֹרִים וּמַעֲרִיכֵם עֵרֶב וּבֶקֶר וְאֹמְרִים
פִּעֲמֵיכֶם בְּכָל יוֹם:

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יי אלהינו, יי אחד:

פרוך לשם כבוד מלכותו לעולם ועד:

וְאִהְיֶינָה אֵת יי אֱלֹהֵינוּ, בְּכָל לֵבָבְךָ, וּבְכָל נַפְשְׁךָ, וּבְכָל
מַאֲדְךָ: וְהָיוּ דְבָרֵינוּ הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי מַצְוֶה
רַעִים עַל לִבְבְּךָ: וְשִׁנְתָּם לְכַנֵּס וְלִדְבַרְתָּ בָּם, בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתְךָ, וּבְשִׁבְתְּךָ בַּדֶּרֶךְ, וּבְקוּמָתְךָ: וּבְשִׁנְתָּם
לְאוֹת עַל יָדְךָ, וְהָיוּ לְמִסְפַּחַת בֵּין עֵינֶיךָ: וּבְהִנָּהֶם עַל
מַצֹּחֹת בֵּיתְךָ, וּבְשִׁעָרֶיךָ:

אתה הוא עד שלא נברא העולם,
אתה הוא משינכרנו העולם,
אתה הוא בעולם הזה, ואתה הוא

לְעֹלָם הַבָּא. קִדְּשָׁתָהּ שִׁבְחָךְ בְּעוֹלָמוֹת
עַל עַם מִקְדָּשִׁי שְׁמִי, וּבְשִׁנְתָּךְ
מִלְכֵנוּ מִרְוֵם וְתַמְּכֵנוּ בְּהַלְלָנוּ וְהִשְׁתַּחֲוֵינוּ

בְּכָרוֹב

ה' אלהינו יי:

speedily for the sake of Your Name. Blessed is He who sanctifies His Name among the multitude.

ארת You are the Lord God in heaven and on earth, and in the most lofty heaven of heavens. Truly, You are the first and You are the last, and besides You there is no God. Gather the dispersed who long for You from the four corners of the earth. Let all mankind recognize and know that You alone are God over all the kingdoms of the earth. You have made the heavens, the earth, the sea, and all therein. Who among all the works of Your hands, celestial or terrestrial, can say to You, "What are You doing? What are You making?" Our living and eternal Father in heaven, deal graciously and kindly with us for the sake of Your great, mighty and awe-inspiring Name which is conferred upon us. Fulfill for us, Lord our God, the promise which You have made to us through Zephaniah Your prophet, as it is written: At that time, I will bring you back, and at that time I will gather you; for I will make you renowned and glorified among all the peoples of the earth, when I bring back your captivity before your eyes, said the Lord.¹

It is most appropriate to recite each day the following Scriptural section describing the removal of the ashes from the Altar and the arrangement of the woodpile on it. During the winter, it may be recited even before dawn; but in summer it should be said before the Biblical section dealing with the daily burnt-offering.

וידבר The Lord spoke to Moses, saying: Command Aaron and his sons, saying: This is the law of the burnt-offering: The burnt-offering shall remain on the fire-wood on the altar all night until morning, and the fire of the altar shall be kept burning on it. The *Kohen* shall put on his linen raiment, and put linen breeches upon his body; he shall remove the ashes which the fire has made by consuming the burnt-offering on the altar and place them beside the altar. Then he shall take off his garments and put on other

¹ Zephaniah 3:20.

בְּקִרְוֹב לְמַעַן שְׁמִיךְ, בְּרוּךְ הַמְּבַרֵּךְ שְׁמוֹ בְּרַבִּים:

אמרת הוא "האלהים בשמים ובארץ, ובשמי השמים הקלינים, אמרת אמרת הוא ראשון, ואמרת הוא אחרון, ומבשרעריך אין אלהים. בקבץ נפוצות קנך מארבע נפוצות הארץ, וקירי וידעך כל באי עולם, כי אמרת הוא האלהים לבדך לכל ממלכות הארץ. אמרת עשית את השמים ואת הארץ, את הים ואת כל אשר בם, ומי בכל מעשה ידך בעליונים ובחיותונים, שיאמר לך מה תעשה, ומה תפעל, אכןנו שבשמים, מי וקדם, עשה עמנו צדקה וחסד בעבור שפך הדוד הגבור והנורא שנקרא עלינו, וקדם לנו "אלהינו את הדבר שהבטחתנו על ידי צפניה חזק בְּאִמֹר: בָּעֵת הַזֹּאת אֲבִיא אֲתָכֶם, וְבָעֵת קִרְבִּי אֲתָכֶם, כִּי אֲמֵן אֲתָכֶם לָשֵׁם וְלִהְיוֹתָה כָּכָל עַמִּי הָאָרֶץ, בְּשׁוֹנֵי אֵת שְׂבוּתֵיכֶם לְעִירְכֶם, אָמֵן":

¹ תנ"ך, ויקרא יחמדיה קדש פסח:

וידבר "אל משה לאמר: צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה הוא העולה על מזבחה על המזבח כל הלילה עד הבקר ואש המזבח תבקר בו: ולבש כבדו בודו בר ומבגנטי בר ולבש על בשרו והרים את הידין אשר האכל האש את העולה על המזבח ושמו אצל המזבח: ופשיט את בגדיו ולבש בגדים אחרים

לעולם יהא אדם

תפילה שאומרים בשחרית לפני "פסוקי דזמרה".
מקורה של תפילה זו הוא במדרש תנא דבי אליהו
רבה (פרק כא), ותחילתה: "לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר (ובגלוי) וישכם ויאמר"
וכו'. משם הועתקה כבר לסידורי התפילה הקדומים, והיא מצויה בכל נוסחי התפילה,
בשינויי לשון וניסוח מסויימים.
קטעים מדברי תפילה זו נמצאים הן במדרשי הלכה והן בתלמוד, אבל בתנא דבי

אליהו סודרה כענין שלם, וכן גם נוהגים לומר אותו.
מלבד הבדלים קטנים מרובים בנוסח כל משפט בתפילה זו, יש כמה הבדלים ניכרים
בין הנוסחות.
במדרש כתוב "ואומרים פעמיים באהבה שמע ישראל" וכו'. ואכן ברוב הנוסחים
מזכירים רק פסוק זה ו"ברוך שם". אבל יש נוהגים (ויש לזה סמך בדברי המקובלים)
לקרוא את כל הפרשה הראשונה של קריאת שמע*, ביחוד כאשר יש חשש שיעבור זמן
קריאת שמע עד אמירתה בברכותיה.
בתפילה זו מצוי בסיום אחד הקטעים "ברוך מקדש שמו ברבים", וכן אומרים במנהג
ספרדים, איטליה ותימן. אבל בנוסח אשכנז אומרים זאת כברכה גמורה "ברוך אתה ה'
מקדש את שמך ברבים", ומסבירים זאת כברכה על המצוה המתמדת של קידוש השם
(וכן יש נוסח זה בתלמוד הירושלמי ועוד). ונוסח זה כברכה גמורה מצוי גם ברוב סידורי
נוסח ספרד. הקטע שלאחר מכן "אתה הוא ה' אלקינו" וכו' אינו מצוי בנוסח תימן,
ובמקומו נאמרים מספר פסוקים של שבח.
בנוסח איטליה תפילה זו היא הפותחת את "פסוקי דזמרה".*

לשם יחוד

נוסח שאומרים לפני עשיית מצוות, קודם שאומרים את הברכה
על המצוה. עיקרו של נוסח זה הוא על פי דברי האר"י ז"ל (כנראה
מובא לראשונה בספר כסא מלך), ונהגו באמירתו במנהג ספרדים ומנהג ספרד (של
החסידים) וכן הוא מצוי במקצת סידורים של נוסח אשכנז ההולכים על פי הקבלה. וכן
הוא מצוי במקצת נוסחי תימן.
עיקר הנוסח הוא: "לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בדחילו ורחימו (במנהג
ספרדים מוסיפים: וברחימו ודחילו) ליחד שם י"ה בו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל
[לשם יחוד (איחוד) הקדוש ברוך הוא ושכינתו, ביראה ואהבה, ליחד שם י"ה (שתי
האותיות הראשונות של השם) בו"ה (שתי האותיות האחרונות בו) ביחוד שלם].
אחרי נוסח כללי זה המשותף לכל המצוות מוסיפים עוד דברים "הנני מוכן ומזומן
לקיים מצות..." וכדו', המתייחסים לאותה מצוה מיוחדת (ובזה יש שינוי נוסחות אפילו
במנהג אחד, שיש המאריכים בו ויש המקצרים בו).
בשעתו היו שערערו על אמירת נוסח זה כדבר שהכל צריכים לאומרו, והניחוהו רק
ליודעי הקבלה והעוסקים בה. ובמנהג חב"ד אומרים נוסח זה רק לפני "ברוך שאמר".*

תורה אור השלם

ה. לך יתקן איכה
איה ספר איה שקל
איה ספר איה
המקדשים [עשירי לן]

ו. בעת ההיא אביא
אתכם ואת קבצי
אתכם כי אתם אתכם
לשם ולתקנה בכל
עמי הארץ בשבועי את
שבועיכם לעיניכם
אמר יי [צמח ג]

ליקוטים והערות

(א) כתב בשיח יצחק
בסדר הגר"א וזה לשונו,
לעולם יהא אדם ירא
שמים בסתר ובגלוי, יש
בני אדם אשר יראתם רק
בגלוי לעיני הבריות ובסתר
יעשו מה שלבם חפץ, ויש
להפך אשר בסתר יתנהג
כדרכי היראה והפרישות,
אך בגלוי יתבייש פני תחנונו
לדופי ולשמחה, ויאמרו
עליו כי הוא צבוע, ויש
אשר לא ירצה שאמרו עליו
שהוא צדיק וחרד, ועל כן
יפריע קביעות לימודו
ויקצר תפילתו אם הוא
במקום רואים, לכן אמר
בסתר ובגלוי, ע"ל.
(ג) כתב בסדר הרוקח
(ע"י י"ז) וזה לשונו, רבון
כל העולמים כלומר ארון
כל הבריות אשר הם בעולם
הזה ולעתידי. ענין אחר,
אתה ארון ומושל בכל
העולמים, העולם הזה
והעולם הבא ולמעלה
ולמטה, ובי"ח עלולות
גדולות ועולמות קטנות,
וכל עולם כפלים מעולם
הזה וגן עדן, ע"ל.
ובש"ל (שם) כתב וזה
לשונו, 'רבון העולמים',
כינוי זה רמז על גדולתו
לחבר, כי הוא רב ושליט
על כלא, הלא לעולם אין
מספר גמול מעל גבורו, והוא
עילת העולות, ואתנו אפי'
דס מרה בוסה מרחוק ריפה,
אך מתבקש בו, ע"ל.
(ג) שפ"ב בסדר הרוקח
(ע"י י"ח) וזה לשונו, כי
הכל הבל וזהו מילת בנפס
מרה בכהמה, בהמה ממה
יש לה מנות, אבל אדם
שסתף על פי טעמיהם
עליו טעמיהם ומה,
טעמיהם אותו לדין,
ומראה לו כל מעשיו ודנים
אותו עליהם, ולא עוד אלא
שאומרים לאדם מפני מה
מתן בניך בחיך, בהמה
גבלתה מטמא האדם הוא
טמא ואינו מטמא אחרים,
בהמה מטמא טומאת ערב
ואינה מטמא באלה, אבל
גבלת האדם טמא ומטמא
אחרים וטמא טומאת שבעה,
ומטמא באלה. כלן
הצדיקים כוואים בעולם
הזה שכולו הבל, ע"ל.
(ד) כתב בסדר חיים וזה
לשונו, ברוך המקדש
שבו בריבים ואפי' שהיה
ראוי לחתום בברוך

ולדבר אמת ואפי' בלבבו. ור' בנימין אחי אמר שראוי לומר בסתר,
שלא אמרו אבא אליהם אלא כנגד דורו של נחמד אחר שגזרו שלא
לקרות קריאת שמע ולא היו יכולין להיות יראין בגלוי, והוא שאומר
וחיבינו אנו לומר לפניך תמיד שמע ישראל, ועל כן אומר ברוך

המקדש שבו בריבים, לפי שבשעת

השמד אין שמו מקדוש בריבים אלא

בסתר, על כן אין לנו לשנות,

ע"כ. והנה בשבילי הלכתי עמד

על המעם שאומרים "בסתר" וכתב

בזה ב' טעמים. האחד, כדי לזרז

את האדם ליראת שמים ואפילו

בסתר ואפילו בלבבו. והשני,

שנתקן בשעת השמד שלא היו

יכולין לקרוא קר"ש בגלוי אלא

בסתר. אלא שלמדנו מדבריו

נ"ב על מקורה של תפילה זו שיסוד

תקנתה היה ברור של גזירות שמד

שלא היו יכולים לקרוא קריאת

שמע בגלוי, ולכן תיקנו לכל אחד

שיאמר בביתו פסוק ראשון של

קר"ש עם קצת תפילות לפניו

ולאחריו. וכן כתב התיקון תפילה

על פי שבולי הלכת הגל', והרחיב

לכאור זה לשונו, ובשכוננו בספרי

הזכרונות להגזירות והשמדים

שעברו על אבותינו בימי קדם נמצא

שבימי מר בר רב אשי אחרי מות

רב נחמן בר הונא בקש המקדש

(הפרי) לעקור מלב נתיני היהודים

שני עקרי האמונה הצדופה אחדות

האל וחדוש העולם, וגזר על

היהודים לבטלי שמד את השבת

ולבטלי קרוא את שמע, ובכל בתי

הכנסיות השבוע מנעם המקדש

שומרים לבקש לשמור את היהודים

מן הקריאות האסורות, השומרים

הם היו מתמנהגין בבתי הכנסיות

עד כלות השעה השלישית על

היום שהוא הזמן האחרון לקריאת

שמע, ועל אותו הדור אמרו לכמי

י"ל לעולם ירא אדם ירא שמים

"בסתר", כי אם אי אפשר לנו

להיות ירא שמים בגלוי, וירא נא

את ה' אלקינו לכל הפחות בסתר,

"להיות מודים על האמת", כונתם

החיפץ לבטלי הדורות על שקר

למרות הוד הנמירה להכריענו על

כך, ואם גם מוכרחים אנחנו מפחד

אויב להכחיד האמת תחת לשונינו,

לכל הפחות נודה דוברים אמת

בלבבנו. מה עשו עוד החכמים

שבאותו הדור, עמדו ותיקנו שתי

תקנות, והאחת מהן היתה שקרא

כל אחד ואחד פסוק היחוד בביתו

מיד בקומו ממיטתו, מרס תגיע עת

כניסת הציבור לבתי התפילה אשר

שם כבר יחכו עליו השומרים פיו

השמד

השמד

השמד

השמד

השמד

השמד

השמד

השמד

השמד

לעבוד את ה' ימנך ביראה: במגדל ראשון. שגזר דור ההפלה: לך
יהנה אימה. התורה שחלמה חסיה מתוך אימה ויראה מהשי"ת: איה
סופר איה שוקל. מי יוכל לספור כמה מגדלים הסריב הקב"ה על
שמדו בו: לעולם ירא אדם ירא שמים. לריך האדם להסנון גזלות

ה' בכל יום, שעל ידה יבוא ליראה

שמים: ומורה על האמת. אם חטא,

ולא ימלא בידו אמתלא על חטאיו

לזכות את עצמו: ודובר אמת בלבבו.

אם מוכרחים אנו לשקר מפחד

האויב, לכל הפחות שנלכנו נלמד

אמת: ישיבים ויאמר. יתפלל כל יום

על כבוד שמים: מה אנו. שכלנו מוגבל

ביכולת להשיג הנחת התורה: מה

חינו. ימי חיינו קצרים ואי אפשר

להספיק הרבה: מה חסדיו. גם

החסדים שלנו אינם כלל שלם: אנשי

השם. אנשים צעלי שס ומפורסמים

בעולם: ומורה האדם מן הבהמה אין.

שכשם שנמלכים על הבהמה לשחיטה

כך נמלכים על האדם לניחה: בני

ברית. עם ישראל שזכינו שנקל לנו

הקב"ה את תורתו: לפיכך. מתוך

שנחר השי"ת נכחותינו וחיצונו אורם,

מוצא עלינו להודות ולשמוח על כך

ולשמוח: אשרינו מה טוב חלקנו. שאין

צדק ישראל קוסמים ומנחשים כמו

שם אלל הגויים: ומה יפה ירושתנו.

שנקל לנו מורה ומלכות: שאנחנו

משכימים ומעריבים. שזכינו לייחד

את שמו הגדול בנזקק ובערב נקריאה

שמע: קדש את שמך וכו'. לכן אנו

מנזקים שיחיד שמו עלינו. ויקדש את

שמו הגדול בעולם ע"י שניקוס

ברשעים: כדי שיכירו וידעו. להרבות

כבוד ה' בעולם: עשה עמנו צדקה

וחסד. אנו מנזקים מתנת

חיים ולא מזל מעשינו הטובים: בעת

ההיא אביא אתכם. שהקב"ה נעלמו

יבוא אותנו לארץ ישראל:

משכימים ומעריבים ערב ובקר ואומרים פעמים בכל יום, שמע ישראל ה' אלקינו

ה' אחד, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. אתה הוא עד שלא בראת העולם,

ואתה הוא משבראת העולם, אתה הוא בעולם הזה, ואתה הוא בעולם הבא,

קדש את שמך על מקדשי שמך, וקדש את שמך בעולמך, ובישועתך תרום

ותגביה קרנינו, ברוך אתה ה' מקדש את שמך בריבים⁽⁷⁾. אתה הוא ה' אלקינו

בשמים ובארץ ובשמי השמים העליונים, אמת אתה הוא ראשון ואתה הוא אחרון

ומבלעדך אין אלקים, קבץ קוויד מארבע כנפות הארץ, כדי שיכירו וידעו כל

באי עולם כי אתה הוא האלקים לבדך (עליון) לכל ממלכות הארץ, אתה עשית

את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בהם, ומי בכל מעשי ידך בעליונים

ובתחתונים שיאמר לך מה תעשה ומה תפעל וכו'. אבינו שבשמים⁽⁸⁾, עשה עמנו

צדקה וחסד בעבור שמך הגדול שנקרא שמך עלינו, וקיים לנו ה' אלקינו מה

שכתוב 'בעת ההיא אביא אתכם, ובעת קבצי אתכם, כי אתם אתכם לשם

ולתהילה בכל גווי הארץ, בשווי את שבועיכם לעיניכם אמר ה':

ולשונו, ובעד הפסוק הזה תיקנו גוסס מלוקט מנוסחאות קדומות לפניו ולאחריו, ובקריאת פסוק זה לבדו יצאו בדיוק רי חובת קריאת

שמע של שחרית, כדתניא שמע ישראל אלקינו ה' אלקינו ה' אחד⁽⁹⁾ וזהו קריאת שמע של ר' יהודה הנשיא, ע"כ. וכיצא בזה כתב נ"ב

הלבוש (בסי' מו), אלא שמדבריו משמע שעל ביטול הגזירה תיקנו תפילה זו. וזה לשונו, ואחר כך יאמר 'אתה הוא עד שלא בראת העולם'

וכו' עד 'ברוך אתה ה' מקדש שמך בריבים', וברכה זו נתקנה כנגד דורות שגזרו בהן שמדות שלא לקרות קר"ש והתעוררו לקרותה בסתר,

לכך מתחלת לעולם ירא אדם ירא שמים "בסתר" וכו', כלומר אף אחר שנחבטל השמד ורשאין לירא אותו בגלוי מ"מ מוכידין שיהא כל

אדם ירא שמים אף בסתר כלומר שיהא תוכו בברו. ונסימין 'מקדש שמך בריבים', שנותנים תורה ושבת לה' יתברך שנחבטלה גזירת

השמד

השמד

השמד

השמד

השמד

השמד

השמד

השמד

השמד

(בחוברת) שם במקום הזה מצד הענין, אין בדינו כח להקל בברכות ולברך ברכה אשר לא נמצאנו אותה בגמרא, לכן טוב שלא לחתום אלא יהי' כוונתו עם השם הנכבד והנורא ודי לו בזה, ע"כ. אכן חס"י (עשין כ"ו) מנה ברכה זו מבין הברכות, וס"ל שכן אומר אותה בשם. וכן מדיק בתוס' בפסחים (דף ק"ד: ד"ה כלל, ע"ש). כתב חס"י (פ"ו ס"ק ט') לדיק מתשובת הר"ל יו"ס (ס"ד) שכתב וזה לשונו, אני אומר ברכה שלאחריה מקדש את שמך בריבים שהיא מן הירושלמי וליתא בירושלמי, והוא מתנא דבי אליהו כאן, והוא נתקנה על קדושת השם שייך שפיר אחריה כשם שהוא בקדש שמו בריבים כן מחויבים אנו לקדש שמו בריבים וזה נכלל בכלל בכל לבבך וכו' ע"ל, משמע מדבריו שייך מקדש שמך בריבים דרך ברכה והיינו בחוברת השם ולומר באי' מקדש כו', ע"כ. וכן הסכת הגר"א לחתום בשם. (ס) כתב בסדר התיקון (ע"י כ"ו) וזה לשונו, אבינו שבשמים עשה עמנו בעבור שמך הגדול שנקרא שמך עלינו, וקיים לנו ה' אלקינו מה שכתוב 'בעת ההיא אביא אתכם, ובעת קבצי אתכם, כי אתם אתכם לשם ולתהילה בכל גווי הארץ, בשווי את שבועיכם לעיניכם אמר ה':

⑦